

Scurt Bilant¹

Evoluții majore în agenda Ministerul Justiției în perioada mandatului Cătălin PREDOIU

Februarie 2008 – Mai 2012

I. Legislație:

Au fost atinse o serie de obiective esențiale în domeniul reformei sistemului judiciar și combaterii corupției, concretizate prin promovarea și adoptarea unor acte normative deosebit de importante pentru sistemul judiciar, destinate să asigure modernizarea și eficientizarea acestuia.

A. Reforma profundă a sistemului judiciar prin adoptarea celor patru noi coduri, precum și elaborarea legislației necesare pentru implementarea etapizată a acestora:

A1 – Legea 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor (Legea Micii Reforme):

- A introdus măsuri de simplificare și eficientizare a judecării cauzelor, pregătind intrarea în vigoare a codurilor procedurale prin aplicarea anticipată a unor instituții și norme din noile coduri (au fost selectate acelea care nu necesitau măsuri adiționale de implementare – administrative, training sau de altă natură – dar care aveau potențialul de a genera efecte benefice imediate);
- A reglementat atât măsuri directe de scurtare a duratei proceselor, cât și măsuri indirecte (care au vizat în primul rând calitatea procedurilor, dar au generat și consecințe implicite asupra duratei procedurii)

A2 – Noile coduri:

1. Legea nr. 287/2009 privind Codul civil;
2. Legea nr. 286/2009 privind Codul penal;
3. Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă;
4. Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală.

A3 – Legislația de implementare a acestora:

5. Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil;

¹ Prezentul material nu reprezintă o enumerare exhaustivă a activității departamentelor MJ în perioada de referință, ci doar o selecție a celor mai importante evoluții din această perioadă. Pentru o imagine completă, vor trebui avute în vedere materialele de bilanț ale MJ pentru fiecare din anii respectivi.

6. Proiectul de lege pentru punerea în aplicare a Legii 286/2009 privind Codul penal și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții penale - în stadiu final al adoptării în Parlament; la Comisia Juridică a camerei decizionale (Camera Deputaților);
7. Proiectul de Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă – adoptat pe articole de Camera Deputaților (cameră decizională) pe data de 24 aprilie 2012, urmează votul în Plen;
8. Proiectul de Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală - în faza finală a procedurii de avizare (la CSAT, ultima instituție avizatoare);
9. Proiectul de Lege privind executarea pedepselor, măsurilor educative și a altor măsuri dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, neprivative de libertate; Proiectul de Lege pentru executarea pedepselor și măsurilor privative de libertate; Proiectul de Lege privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune - a fost finalizată procedura de avizare.

B. Acte normative destinate reducerii dezechilibrelor structurale din sistem și reorganizării hărții judiciare:

10. *Legea 148/2011 privind desființarea unor instanțe judecătorești și a parchetelor de pe lângă acestea* – au fost desființate 12 instanțe și parchete; au fost redistribuite în total 56 de posturi (7 posturi de judecător, 9 posturi de procuror, 25 de posturi de greșier, 15 posturi de alte categorii de personal).

C. Eficientizarea actului de justiție prin degrevarea judecătorilor de unele sarcini administrative și îmbunătățirea managementului instanțelor:

11. *Proiectul de lege privind statutul personalului de specialitate din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea* – în prezent, în lucru la comisiile permanente ale Senatului (cameră decizională).

D. Eficientizarea sistemului disciplinar aplicabil judecătorilor și procurorilor. Consolidarea instituțională și operațională a Inspecției Judiciare:

12. *Ordonanța de Urgență Nr. 59/2009 pentru modificarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii:*
 - A fost modernizat semnificativ cadrul normativ în care își desfășoară activitatea Inspecția Judiciară;
 - Principalele amendamente introduse prin acest act normativ au vizat: statutul inspectorilor, comisiile de disciplină, sancționarea disciplinară a membrilor CSM și a inspectorilor judiciari înșiși.
13. *Legea Nr. 24/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii:*
 - Întărește disciplina profesională și sporește responsabilitatea magistraților;

- Consolidează autonomia IJ atât sub aspectul modului de îndeplinire a atribuțiilor, cât și din punct de vedere al organizării instituționale

E. Asigurarea obiectivității și integrității procesului de promovare la ÎCCJ:

14. *Legea Nr. 300/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și pentru modificarea art. 29, alin. (1), lit. b) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară:*

- Procedura de promovare reglementată în noua lege conține suficiente garanții de transparență și obiectivitate pentru a asigura calitatea procesului de selecție, precum și standarde înalte de profesionalism și integritate pentru candidații selectați.

F. Menținerea și consolidarea cadrului normativ anticorupție. Intervenții legislative având drept obiectiv general întărirea capacității statului de represiune contra activității infracționale:

15. *Legea Nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative:*

- MJ a elaborat și a susținut în Parlament proiectul de lege care a permis restabilirea cadrului normativ al ANI, după Decizia Curții Constituționale nr. 415/2010;
- Ulterior, în limitele competențelor sale, MJ a depus toate eforturile instituționale necesare prezervării cadrului normativ al ANI.

16. *Legea Nr. 177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României:*

- A eliminat suspendarea automată a cauzelor la ridicarea unei excepții de neconstituționalitate, aceasta fiind una din cauzele cele mai frecvente de amânare în judecarea dosarelor de mare corupție.
- Din punct de vedere statistic, modificarea Legii nr. 47/1992 s-a reflectat într-o scădere accentuată a numărului de excepții de neconstituționalitate invocate în 2011.

17. *Legea Nr. 28/2012 pentru modificarea și completarea unor acte normative în vederea îmbunătățirii activității de valorificare a bunurilor sechestrate sau, după caz, intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului:*

- Va permite astfel valorificarea mai rapidă a anumitor categorii de bunuri sechestrate, fără a mai aștepta o hotărâre definitivă a unei instanțe de judecată;
- Proiectul de lege modifică două acte normative: O.G. nr. 14/2007 pentru reglementarea modului și condițiilor de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului, republicată, modificată, precum și Codul de procedură penală.

18. *Legea Nr. 63/2012 pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (confiscarea extinsă):*

- Transpune în dreptul român art. 3 din Decizia-cadru 2005/212/JAI din 24 februarie 2005 a Consiliului privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea, în ceea ce privește confiscarea extinsă.
- Preluarea în dreptul intern a confiscării extinse presupune reglementarea acelor cazuri expres și limitativ prevăzute, în care desfășurarea de către o persoană în mod constant pe o anumită perioadă de timp de activități cu caracter infracțional de o gravitate sporită, cumulată cu lipsa altor venituri licite, este considerată ca fiind un probatoriu suficient pentru a permite instanței să constate caracterul ilicit al veniturilor obținute pe perioada derulării activităților cu caracter infracțional. Se instituie astfel o nouă viziune asupra sarcinii probei în materia dobândirii în mod licit a averii.

G. Alte instrumente normative destinate consolidării și modernizării sistemului judiciar:

19. *Legea nr. 270/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat:*

- Obiectiv principal - asigurarea premiselor necesare aplicării dispozițiilor referitoare la ajutorul public judiciar în materie civilă.
- Totodată, au fost reglementate unele aspecte ce țin de organizarea și exercitarea profesiei de avocat care vizează formele de exercitare a profesiei.

20. *Ordonanța de Urgență Nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice:*

- Obiectiv: integrarea în dreptul intern a Principiilor OECD privind guvernanța corporatistă a societăților de stat. Acest angajament a fost asumat prin Scrisoarea de Intenție către FMI, aprobată prin Memorandumul Guvernului din 6 iunie 2011, revizuit prin Scrisoarea de Intenție către FMI din septembrie 2011;
- Domeniu de aplicare: regii autonome înființate de stat sau de o unitate administrativ-teritorială; societăți deținute integral sau majoritar de stat și societăți controlate de o societate deținută integral sau majoritar de stat.

21. *Legea Nr. 156/2011 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 75/2000 privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice, precum și a Legii nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea:*

- Obiective: liberalizarea pieței expertizelor criminalistice, prin acordarea posibilității efectuării acestora în cadrul unor entități private, înființate în condițiile expres reglementate de lege; crearea unui statut pentru experții criminaliști care funcționează în sistem etatizat, în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice din subordinea Ministerului Justiției.

II. Pregătirea implementării noilor coduri – măsuri de natură financiară și logistică:

A. Personalul adițional necesar pentru implementarea noilor coduri:

Au fost inițiate demersurile formale pentru aprobarea finanțării necesare:

1. *Memorandum către Ministerul Finanțelor Publice pentru finanțarea tuturor posturilor vacante nefinanțate din schemele de personal ale instanțelor judecătorești - 709 posturi din care 233 posturi de judecător;*
2. *Scrisori de informare către Guvern și Ministerul Finanțelor Publice pentru ca suplimentarea schemelor de personal ale instanțelor în anii 2012-2015 cu 1803 posturi (392 posturi de judecător, 604 posturi de personal auxiliar de specialitate, 807 posturi de personal de probațiune și personal suport) să fie deja luată în calcul la elaborarea bugetului pe anul 2013.*

B. Realocarea resurselor în sistem și distribuirea echilibrată a acestora pe criterii de eficiență:

MJ (**grup de lucru comun** cu MP și CSM, inițiativa constituirii aparținând MJ) urmează a identifica **cele mai bune soluții de asigurare a unei funcționări optime a instanțelor judecătorești** din perspectiva implementării noilor coduri, corelativ cu o repartizare corespunzătoare a resurselor umane la instanțele de judecată în funcție de rezultatul acțiunilor CSM ca urmare a dezvoltării de către acesta a Strategiei de resurse umane.

- Până în prezent au avut loc 3 întâlniri ale grupului de lucru.
- Stadiu - Este în curs stabilirea unor criterii care trebuie avute în vedere în analiza propunerilor de desființare a unor instanțe.

C. Grupul de lucru interinstituțional pentru implementarea noilor coduri și a legilor privind executarea pedepselor:

- A fost creat prin *HG 216/2012 privind accelerarea implementării obiectivelor de referință prevăzute în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare*, adoptată pe 20 martie a.c.
- *Principalul obiectiv* – stabilirea, monitorizarea și evaluarea principalelor măsuri financiare și logistice necesare pentru implementarea noilor coduri și a legilor privind executarea pedepselor.
- *GL format din 6 membri:* 3 miniștri (MJ, MFP, MAI) + 3 secretari de stat (MJ, MFP, MAI). Au statut de observator Procurorul General, Președintele CSM, Președintele ÎCCJ.
- Se va reuni lunar sau ori de câte ori este necesar, la cererea unuia dintre cei trei miniștri.
- Ministrul Justiției îi va informa în scris pe Președinte și Premier cu privire la recomandările adoptate de către grupul de lucru și măsurile luate pentru implementarea acestor recomandări.

III. Afaceri europene:

A. Participarea la procesul decizional al UE:

A1. Implicarea activă în negocierile de la nivel european vizând elaborarea și adoptarea noilor instrumente UE:

România s-a implicat de o manieră pro-activă în procesul decizional de la nivel european, **atât la nivel înalt** (participarea la Consiliile JAI la nivel de ministru/secretar de stat), **cât și la nivel tehnic** (participarea la grupurile de lucru ale Consiliului, formate din experți naționali). Soluțiile juridice propuse de România au fost de multe ori acceptate în cadrul negocierilor ca rezolvări eficiente și rezonabile ale problemelor apărute pe parcursul dezbaterilor.

S-a dorit ca **această atitudine pro-activă să reflecte atât mărimea și importanța României printre statele membre UE, cât și ponderea semnificativă a voturilor pe care țara noastră le deține în Consiliu**².

A2. Co-inițierea unor instrumente UE:

Din 2008 până în prezent, România a co-inițiat **șase instrumente la nivelul UE:**

- **2 rezoluții:** Rezoluția privind formarea profesională a judecătorilor, a procurorilor și a personalului din justiție în cadrul UE; Rezoluția privind crearea unei rețele de cooperare legislativă a ministerelor de justiție din UE;
- **2 directive:** Directiva privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale – primul instrument adoptat în domeniul justiției și afacerilor interne după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona; Directiva privind instituirea unui ordin european de protecție;
- **1 decizie-cadru:** Decizia-cadru privind transferul de proceduri în materie penală;
- **1 regulament** (în cadrul primei forme de cooperare consolidată din istoria UE): Regulamentul vizând punerea în aplicare a cooperării consolidate în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp.

Dintre acestea, au fost adoptate cinci instrumente (decizia-cadru nu a putut fi adoptată din cauza unui blocaj decizional la nivelul UE).

Scurtă prezentare a obiectivelor urmărite de instrumentele co-inițiate de către România:

❖ **Rezoluția privind formarea profesională a judecătorilor, a procurorilor și a personalului din justiție în cadrul UE** aceasta a favorizat implicarea instituțiilor naționale în conceperea unor programe de formare a magistraților, care să țină seama de dimensiunea europeană a cooperării judiciare; a fost **adoptată în 2008**.

❖ **Rezoluția privind crearea unei rețele de cooperare legislativă a ministerelor de justiție din UE** menită să faciliteze obținerea reciprocă de informații privind legislația în

² În ipoteza în care pentru luarea unei decizii în Consiliu se aplică regula majorității calificate, *România deține 14 voturi*. Numai 6 state membre dețin mai multe voturi: Marea Britanie, Germania, Franța, Italia – 29; Spania și Polonia - 27

vigoare sau în curs de adoptare, studiile legislative elaborate și modalitatea de transpunere în legislația internă a actelor comunitare; a fost adoptată în 2008.

❖ **Directiva privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale** urmărește instituirea unor standarde comune minime cu privire la dreptul la interpretare și traducere al persoanelor suspectate sau inculpate; a fost adoptată în 2010.

❖ **Decizia-cadru privind transferul de proceduri în materie penală** are ca scop stabilirea unui cadru legal comun privind transferul de proceduri în materie penală; cu privire la acest dosar s-a înregistrat un **blocaj** care nu a permis adoptarea instrumentului; cadrul legal instituit prin Tratatul de la Lisabona creează premisele necesare reluării procesului decizional.

❖ **Directiva privind instituirea unui ordin european de protecție** urmărește instituirea unui instrument juridic la nivelul UE, menit să asigure protecția victimelor tuturor categoriilor de infracțiuni în cadrul unor proceduri penale sau de altă natură, pe tot teritoriul Uniunii Europene; a fost adoptată în 2011.

❖ **Regulamentul vizând punerea în aplicare a cooperării consolidate în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp** concretizează prima formă de cooperare consolidată din istoria UE. Obiectivul urmărit este asigurarea unui nivel înalt de protecție a cetățenilor și a unui grad sporit de predictibilitate în cauzele de divorț/separare de corp cu element de extraneitate; a fost adoptat în 2010.

B. Reprezentarea în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene în cadrul unor proceduri vizând domeniul justiției:

MJ a fost implicat în următoarele categorii de proceduri în fața CJUE:

1. *Transmitere de observații scrise în cadrul unor cereri preliminare = 4 cauze* (în trei situații, instanța de trimitere fiind o instanță română - C-264/10 Kita, C-310/10 Agafiței ș.a., C-396/11 Radu, iar într-o altă cauză, instanță italiană – C-464/11 Galioto);
2. *Formularea de observații într-o cerere vizând emiterea unui aviz de către CJUE = 1 cauză* (Avizul 1/09 Proiect de acord – Crearea unui sistem unic de soluționare a litigiilor în materie de brevete – Tribunalul pentru Brevete Europene și Comunitare – Compatibilitatea proiectului menționat cu tratatele);
3. *Intervenient în cadrul unei acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de stat membru = 1 cauză* (C-50/08 Comisia Europeană c. Republica Franceză - acțiune de infringement pentru nerespectarea normelor din tratate privind libertatea de stabilire și de prestare a serviciilor prin impunerea unei condiții de cetățenie pentru accesul la profesia de notar).

IV. Proiecte cu finanțare externă (europeană/bilaterale):

A. Proiectele cu Banca Mondială:

1. Continuarea implementării *Proiectului „Reforma Sistemului Judiciar”*, finanțat prin *Acordul de Împrumut dintre Guvernul RO și Banca Mondială*:

- Valoarea totală a proiectului - 142 de milioane de euro, din care credit extern 110 milioane de euro și contribuție națională 32 de milioane de euro. Din aceste sume **s-au contractat cca. 77,3 milioane de euro**, rata de contractare fiind la acest moment de **54%**.
- Începând cu 15 martie 2011, Proiectul privind reforma sistemului judiciar a trecut de la calificativul „**Unsatisfactory**” la „**Satisfactory**”(conform Raportului de evaluare al stadiului Programului elaborat de Banca Mondială).

Principalele proiecte finanțate în cadrul Proiectului în perioada februarie 2008 – aprilie 2012:

I. Lucrări de construcții:

- **finalizate** lucrările de construcții pentru sediilor a **10 instanțe** judecătorești, din care 2 sedii noi.
- lucrări **în derulare** pentru alte **4 instanțe**, din care 1 sediu nou.
- **în derulare** procedura de achiziție a lucrărilor pentru cel mai mare obiectiv de investiții (Palatul Justiției Oradea), precum și pentru extinderea sediului Tribunalului Cluj;
- **în derulare** contracte de proiectare pentru următoarele obiective de investiții: Palatul Justiției Iași, Palatul Justiției Oradea, Tribunalul Cluj (asistență tehnică pe parcursul derulării lucrărilor);
- **în derulare** contracte de dirigiență de șantier pentru obiectivele de investiții aflate în execuție;
- **în curs** elaborarea documentației tehnice pentru alte 3 sedii de instanță.

II. Componenta IT:

- contract în derulare pentru dezvoltarea unui sistem informatic integrat de management al resurselor pentru sistemul judiciar (Resource Management System) - termen de finalizare: martie 2013.
- contract în derulare privind asistență tehnică în implementarea sistemului informatic integrat de management al resurselor pentru sistemul judiciar (Resource Management System) - termen de finalizare: martie 2013.
- contract în derulare pentru achiziția unui sistem informatic de înregistrare a ședințelor de judecată - termen de finalizare: ianuarie 2013.

III. Servicii consultanță:

- **Finalizate** - asistență tehnică pentru:
 - elaborarea Codului de Procedură Civilă
 - revizuirea Codului de Procedură Penală
 - Studii Impact / pregătirea punerii în aplicare a Codului Civil, Codului Penal, Codului de Procedură Civilă și Codului de Procedură Penală
 - dezvoltarea unei strategii de PR și comunicare pentru Consiliul Superior al Magistraturii

- dezvoltarea strategiei de comunicare internă și externă a Ministerului Justiției
- implementarea unui sistem de management al calității în Ministerul Justiției
- elaborarea programelor de studiu pentru noul plan de învățământ al Școlii Naționale de Grefieri și pentru organizarea a 4 seminare de formare a formatorilor
- revizuirea activității de învățământ continuu a SNG
- SNG și INM – dezvoltarea unui sistem de învățământ continuu la distanță pentru pregătirea personalului instanțelor
- dezvoltarea unui Sistem de Management al Calității pentru Consiliul Superior al Magistraturii
- **În derulare - asistență tehnică pentru:**
 - determinarea și implementarea volumului optim de lucru pentru judecători și grefieri
 - îmbunătățirea mecanismului insolvenței în România (elaborarea Codului Insolvenței)
 - dezvoltarea tehnicilor de predare la distanță pentru rețeaua de formatori a INM.
- **În curs de achiziție - asistență tehnică pentru:**
 - dezvoltarea sistemului statistic intern al MJ
 - dezvoltarea tehnicilor de predare la distanță pentru rețeaua de formatori a SNG
 - sondaj de opinie intermediar în cadrul Proiectului privind reforma sistemului judiciar (PRSJ).

2. Continuarea implementării Proiectului cu Banca Mondială vizând elaborarea studiului independent privind funcționarea sistemului judiciar:

- *Obiective:*
 - Furnizarea unei imagini comprehensive a sistemului judiciar;
 - Efectuarea unei analize de eficiență privind: organizarea și funcționarea sistemului; managementul resurselor din sistem; procesele de suport din cadrul sistemului.
- *Durata proiectului* – 10 luni (9 luni de implementare + 1 lună pentru raportul de audit).
- Contractul cu Banca Mondială a fost semnat pe 17 februarie 2012;
- *Stadiu:* Au fost deja demarate activitățile de implementare a proiectului. O misiune de evaluare în domeniul resurselor umane și financiare a fost organizată în RO în perioada 26 – 30 martie a.c.. Expertii Băncii Mondiale s-au întâlnit cu reprezentanți ai cinci instituții: MJ, CSM, ÎCCJ, PÎCCJ, DNA.

B. Proiecte cu finanțare europeană:

B1. Valoarea totală a fondurilor europene atrase de Ministerul Justiției în perioada aprilie 2008 – mai 2012:

1. Valoarea totală în lei și estimativ în euro – a fondurilor externe nerambursabile contractate: **292.622.928 Lei** (din care 215.779.524 Lei

reprezintă fonduri externe nerambursabile și 71.550.331 Lei cofinanțarea națională), adică aproximativ **67.115.350 Euro** (din care 49.490.716 Euro reprezintă fonduri externe nerambursabile și 16.410.626 Euro cofinanțarea națională);

2. Valoarea defalcată pe următoarele componente:

- a) **Proiecte finalizate: 182.762.693 Lei** (din care 139.483.307 Lei reprezintă fonduri externe nerambursabile și 40.999.741 Lei reprezintă cofinanțarea națională), adică aproximativ **41.901.804 Euro** (din care 31.991.584 Euro reprezintă fonduri externe nerambursabile și 9.403.602 Euro reprezintă cofinanțarea națională)
- b) **Proiecte aflate în implementare: 41.833.142 Lei** (din care 26.692.408 Lei reprezintă fonduri externe nerambursabile și 13.897.772 Lei reprezintă cofinanțarea națională), adică aproximativ **9.594.757 Euro** (din care 6.122.112 Euro reprezintă fonduri externe nerambursabile și 3.187.562 Euro reprezintă cofinanțarea națională)
- c) **Proiecte depuse spre finanțare aflate în evaluare: 68.097.921 Lei** (din care 49.603.809 Lei reprezintă fonduri externe nerambursabile și 16.652.854 Lei reprezintă cofinanțarea națională), adică aproximativ **15.618.789 Euro** (din care 11.377.020 Euro reprezintă fonduri externe nerambursabile și 3.819.462 Euro reprezintă cofinanțarea națională);

B2. Principalele direcții în care au fost alocate aceste fonduri:

- Lupta împotriva corupției;
- Dezvoltarea sistemului ECRIS de management al cauzelor și continuarea procesului de informatizare la nivelul sistemului judiciar;
- Continuarea asistenței pentru consolidarea serviciilor de probațiune și de reintegrare a victimelor;
- Dezvoltarea unităților penitenciare;
- Promovarea medierii;
- Dezvoltarea cooperării judiciare internaționale;
- Dezvoltarea instituției managerului de instanță, îmbunătățirea condițiilor de lucru ale judecătorilor;
- Îmbunătățirea sistemului român de statistică judiciară;
- Îmbunătățirea sistemului de expertiză judiciară;
- Implementarea utilizării videoconferinței în cauzele transfrontaliere;
- Dezvoltarea sistemului de justiție pentru minori;
- Dezvoltarea de instrumente electronice pentru gestionarea diverselor proceduri judiciare;
- Crearea unei platforme e-learning cu specific IT pentru Ministerul Justiției și sistemul judiciar din România etc.

V. Dezvoltarea infrastructurii și logisticii. Alocarea unor resurse financiare adecvate pentru susținerea procesului de reformă:

1. Bugetul MJ:

Bugetele alocate justiției au crescut semnificativ și constant până în anul 2009, când alocările bugetare pentru toate sectoarele au fost afectate de criza economică. Guvernul a alocat justiției fonduri în mod prioritar față de alte sectoare. Este o realitate demonstrată de cifre.

- Referitor la bugetul MJ, *vârful de creștere a fost în anul 2008 față de 2007*, când s-a înregistrat o creștere de 15,43%. În același interval de referință, bugetul Ministerului Public a cunoscut o creștere de 15,11%; bugetul CSM, o creștere de 35,43%; bugetul ÎCCJ, o creștere de 16,69%.
- În 2012, bugetul MJ a înregistrat față de 2011 o creștere de 0,12%.
- Din totalul bugetului MJ, fondurile alocate instanțelor reprezintă peste 50% - mai precis 53,76% în 2012.

2. Consolidarea infrastructurii sistemului judiciar:

În perioada 2008 – 2011, **valoarea totală a investițiilor în infrastructură finanțate de la bugetul de stat a fost de 104 105,47 mii lei**, sumă defalcată după cum urmează:

- 2008 - 53 869,59 mii lei
- 2009 – 18 816,56 mii lei
- 2010 – 11 068,35 mii lei
- 2011 – 20 350,97 mii lei

Din această sumă, au fost finanțate următoarele categorii de lucrări:

- Sedii noi - 3
- Extinderi ale sediilor actuale - 1
- Reparații capitale - 19
- Consolidare - 7
- Modernizare - 28
- Reabilitare – 6.

3. Avansare procesului de informatizare a sistemului judiciar:

În prezent, **procesul de informatizare a sistemului judiciar se află într-un stadiu avansat, eforturile concentrându-se în direcția modernizării echipamentelor și dezvoltării aplicațiilor deja existente:**

- În perioada 2008 – 2012, *au fost alocate resurse importante (provenind de la bugetul de stat sau prin finanțare externă – europeană/Banca Mondială/proiecte bilaterale cu diverse state)* pentru:
 - Echipamente hardware și dezvoltarea rețelelor de comunicații utilizate în cadrul sistemului;
 - Dezvoltarea aplicațiilor software utilizate pentru managementul diverselor activități judiciare și a celor conexe sau de suport.
- **În prezent, sunt operaționale aproximativ 26 de aplicații IT în MJ și în instanțe (inclusiv ÎCCJ).**

VI. Crearea unei entități specializate în vederea acordării cetățeniei române. Operaționalizarea și consolidarea capacității administrative a Autorității Naționale pentru Cetățenie (ANC):

A. Operaționalizarea ANC:

1. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 5/2010 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Cetățenie aprobată prin Legea nr. 138/2010.

B. Îmbunătățirea procedurii de redobândire sau acordare a cetățeniei române:

2. Ordonanța de Urgență Nr. 36/2009 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991:
 - Obiective: eficientizarea procedurii de redobândire sau acordare a cetățeniei române; eliminarea oricărei prelungiri nejustificate a procedurii de redobândire și acordare a cetățeniei române; crearea instrumentelor legale prin care Comisia pentru cetățenie să poată soluționa în termene rezonabile dosarele cu cererile de redobândire și acordare a cetățeniei române.

VII. Reorganizarea Ministerului Justiției – modernizare, eficientizare, raționalizarea cheltuielilor:

- În anul 2010, a fost implementată o reformă organizațională amplă și de substanță a MJ. Aceasta a avut două obiective majore:
 - Eficientizarea activității;
 - Raționalizarea cheltuirii banului public.
- Printre măsurile luate atunci, s-a numărat și **reducerea schemei de personal a MJ cu 60 de posturi și transferarea acestora în sistemul judiciar (30 de posturi de judecător + 30 de posturi de personal de probațiune).**

VIII. Palierul strategic - Noua Strategie Națională Anticorupție:

Noua Strategie Națională Anticorupție (SNA), Planul de acțiune aferent și inventarul măsurilor preventive au fost adoptate de Guvern pe 20 martie 2012 (HG 215/2012).

Corelația dintre noua SNA și Comunicarea anticorupție a CE

- Noua SNA preia domeniile identificate ca priorități la nivelul UE în Comunicarea anticorupție a CE: recuperarea bunurilor și resurselor financiare provenite din infracțiuni, protecția avertizorilor de integritate, achizițiile publice, prevenirea și combaterea corupției politice și din sectorul privat, protecția intereselor financiare ale UE.

Corelația dintre noua SNA și MCV:

- Pentru asigurarea coerenței și coordonării tuturor inițiativelor relevante la nivel național, strategia va încorpora condiționalitățile 2, 3 și 4 din cadrul MCV.

- Mecanismul de monitorizare preia practica de evaluare de tip MCV sau GRECO la nivel național (misiuni de evaluare tematică, chestionare, surse multiple de informare, recomandări, evaluare feedback instituțional). Mecanismul dobândește astfel sustenabilitate și coerență;
- Sunt preluate recomandările din rapoartele anuale MCV, de exemplu procedura de ridicare a imunității, prevenirea conflictelor de interese în achiziții publice etc.

Alte puncte forte:

- Documentul asigură **coordonarea sectorială a politicilor anticorupție** punctând totodată zonele sensibile: Parlament, sistem judiciar (runda IV de evaluare GRECO), achiziții publice, finanțarea partidelor politice, administrație publică locală, mediu de afaceri;
- Strategia furnizează **linii directoare** pentru toate instituțiile publice oferind **standarde pentru elaborare și monitorizarea planurilor sectoriale** (ex inventarul măsurilor preventive și al indicatorilor cantitativi și calitativi);
- Sunt promovate **bune practici** precum metodologia de evaluare a riscurilor sau testele de integritate (exclusiv ca măsură administrativă);
- România a aderat la Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă. SNA include ca obiectiv **creșterea gradului de accesibilitate a publicului la date publice** (inclusiv în format brut). Până la sfârșitul lunii martie vor continua consultările publice pentru un plan distinct pe OPEN DATA. Planul va fi adoptat de Guvern la începutul lunii aprilie.

IX. Consolidarea Biroului pentru prevenirea criminalității și de cooperare cu oficiile de recuperare a creanțelor din statele membre ale UE. Operaționalizarea și eficientizarea activității acestuia:

- Biroul a fost creat ca un **centru de excelență și resurse în domeniul combaterii criminalității și recuperării produselor infracțiunilor**. În afară de funcțiile specifice legate de implementarea standardelor europene în domeniul recuperării produselor infracțiunilor, **Biroul îndeplinește și atribuții în domeniul analizei strategice și dezvoltării de politici publice vizând prevenirea corupției și a criminalității organizate**.
- **Biroul are o structură pluridisciplinară**. În prezent, are 7 angajați. În afară de asigurarea accesului direct sau indirect la baze de date relevante, Biroul își dezvoltă la acest moment propria bază de statistică judiciară în domeniul confiscării și valorificării produselor infracțiunilor.
- **Noua structură a reușit să se impună pe plan internațional prin modul prompt de soluționare a cererilor de date și informații, câștigând încrederea structurilor similare, dar și a agențiilor naționale precum DNA și DIICOT**. Acest fapt este reflectat și de nivelul ridicat de cereri soluționate în 2011 - **84 de lucrări** (dintre care 57 de cereri externe, solicitări ale oficiilor corespondente din UE, respectiv 27 de lucrări, în care Biroul, la solicitarea organelor de urmărire penală, a formulat 29 cereri către oficii din UE).

X. Agenda diplomatică:

În perioada februarie 2008 – martie 2012, au avut loc **33 de întâlniri la nivel înalt cu omologi din alte state membre sau cu parlamentari din statele respective**, după cum urmează:

- Ministrul britanic al justiției – 3 întâlniri (2008, 2010, 2011)
- Ministrul german al justiției – 2 întâlniri (2010), aprilie 2008
- Parlamentari germani – aprilie 2011, octombrie 2011, iunie 2011
- Ministrul olandez al justiției – 2008 (2), mai 2011, 2012
- Ministrul francez al justiției – 2010, mai 2011
- Ministrul austriac al justiției – 2009, 2010
- Ministrul spaniol al justiției - 2010
- Ministrul italian al justiției - 2008, 2009, 2011
- Ministrul suedez al justiției – 2008, 2009, 2010
- Parlamentari suedezi al justiției – mai 2011
- Ministrul finlandez al justiției – 2010 (2), mai 2008, 2012
- Ministrul polonez al justiției – 2011
- Ministrul danez al justiției - 2012
- Parlamentari danezi – iunie 2010
- Ministrul ceh al justiției – martie 2009
- Ministrul slovac al justiției – iunie 2009

La acestea se adaugă **un număr semnificativ de întâlniri oficiale cu miniștri de interne, miniștri pentru afaceri europene, ambasadori sau alți înalți demnitari din state membre UE sau din state terțe.**

Un rol foarte important l-au avut și **întâlnirile cu reprezentanți ai mediului de afaceri**, organizate fie la București, fie în cadrul vizitelor oficiale organizate în alte state membre. **Obiectivul principal** al acestor reuniuni a constat în informarea adecvată a mediului de afaceri cu privire la progresele înregistrate de România în materia reformei justiției și combaterii corupției, în vederea consolidării încrederii acestuia în piața românească și stimulării investițiilor străine.

- La nivel național, din iulie 2010, funcționează "**Platforma pentru dialog și cooperare între Ministerul Justiției și mediul de afaceri**", structură de comunicare care permite receptarea de idei și propuneri concrete pentru îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ.

De asemenea, au avut loc **16 întâlniri cu înalți oficiali ai Comisiei Europene:**

1. Întâlniri cu membri ai Comisiei Europene (Comisarul pentru justiție, Comisarul pentru afaceri interne) :

- 2008 (aprilie), 2009 (ianuarie, iunie), 2010 (mai, iunie, noiembrie), 2011 (ianuarie, februarie, aprilie), 2012 (ianuarie, martie)

2. Întâlniri cu secretarul general al CE – coordonatorul la nivelul UE al Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV):

- 2009 (iunie), 2010 (iunie, noiembrie), 2011 (ianuarie), 2012 (ianuarie, martie)

X. Mecanismul de Cooperare și Verificare (MCV):

În cadrul exercițiului de monitorizare a condiționalităților din cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV), instituit prin Decizia nr. 2006/928/CE din 13 decembrie 2006, Ministerul Justiției, în calitate de coordonator național MCV, a desfășurat următoarele categorii de activități:

- **Elaborarea rapoartelor oficiale de progrese** ale RO în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției transmise CE, prin consultarea tuturor instituțiilor competente și centralizarea contribuțiilor acestora
 - Un total de **17 rapoarte**:
 - **5 rapoarte anuale** (în luna martie a fiecărui an din intervalul 2008 - 2012) și
 - **11 suplimente de raport** (între 2 și 4 rapoarte adiționale anual, în funcție de ritmul progreselor înregistrate).
 - La aceste informări oficiale comprehensive, se adaugă informațiile și explicațiile punctuale furnizate de MJ pe diverse aspecte de interes din cadrul MCV, ori de câte ori au fost formulate solicitări de către oficialii CE.
- **Pregătirea misiunilor de evaluare ale CE:**
 - în total **12 misiuni de evaluare**, dintre care
 - **10 misiuni** în perioada 2008 - 2011 și
 - **2 misiuni** în 2012 vizând evaluarea de 5 ani.
- **În vederea pregătirii evaluării MCV de 5 ani**, au fost transmise răspunsuri la trei chestionare comprehensive ale CE (**martie - aprilie 2012**). **Totodată, au fost luate măsuri în vederea pregătirii celor două misiuni de evaluare organizate de CE în România – 19 – 23 martie 2012, respectiv 2 – 4 mai 2012.**

De asemenea, **MJ a sprijinit alte autorități naționale** în desfășurarea activității acestora sau în efectuarea unor demersuri politico-diplomatice de promovare a progreselor României prin furnizarea, **în cel mai scurt timp, de informații actualizate și detaliate privind evoluțiile din domeniul reformei justiției și combaterii corupției** (de exemplu, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Afacerilor Europene, Parlamentul României etc).

Concluzii

Reflectarea activității MJ în Rapoartele MCV ale CE

- *Raportul anual al CE din iulie 2008*

„Din luna februarie, când Comisia a adoptat ultimul raport interimar, România și-a intensificat eforturile. În ciuda unei perioade de intense dezbateri politice și presiuni, **Guvernul a reușit să redea un impuls reformei și să reinstaureze o stabilitate relativă a cadrului juridic și instituțional de combatere a corupției. Numirea unui nou ministru al justiției în februarie 2008 reprezintă un element important în acest sens.** „

- *Raportul intermediar al CE din februarie 2009*

„Guvernul a finalizat proiectul de modificare a Codului civil, un proiect de Cod penal și proiectele de Coduri de procedură penală și de procedură civilă”

- *Raportul anual al CE din iulie 2009*

„Guvernul român, sprijinit de o alianță între parchete și instanțe, a reacționat în mod eficace la preocupările exprimate în raportul intermediar al Comisiei din 12 februarie 2009. **Au fost întreprinse o serie de măsuri cu caracter practic și legislativ și s-a dat un nou impuls continuării procesului de reformă**” (...)

„Guvernul român și-a luat un angajament public clar de a adopta noul Cod civil și noul Cod penal ca urmare a recomandărilor făcute de Comisie în rapoartele anterioare. **Adoptarea celor două coduri în iunie 2009 este o dovadă importantă a angajamentului politic și un pas înainte semnificativ în ceea ce privește asigurarea unui sistem juridic mai eficient.**”

- *Raportul intermediar al CE din martie 2010*

„ A început activitatea pregătitoare privind legislația de punere în aplicare necesară pentru intrarea în vigoare a celor patru coduri. Membrii comisiei de redactare au fost selectați, iar MJ pregătește o analiză legislativă în vederea asigurării coerenței și consecvenței cadrului juridic relevant. S-au efectuat unele pregătiri inițiale pentru analiza impactului tuturor celor patru coduri, una din cerințele aplicării acestora”.

- *Raportul anual al CE din iulie 2010*

„Începând cu al doilea trimestru al anului 2010, s-au realizat progrese importante în ceea ce privește reforma judiciară **prin adoptarea de către Parlament a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală**, prin **publicarea unui proiect de strategie multianuală pentru dezvoltarea justiției**, prin **pregătirea unui proiect privind „mica reformă a justiției”** în vederea **accelerării soluționării proceselor**, precum și printr-o implicare mai mare a magistraților și a asociațiilor profesionale în procesul de reformă. **Legile privind punerea în aplicare a Codului civil și a Codului penal au fost aprobate de Guvern și așteaptă intrarea în dezbateri parlamentare**”

- **Raportul interimar din februarie 2011**

„România a luat o serie de măsuri importante în vederea îmbunătățirii celerității procesului judiciar, prin **adoptarea și punerea în aplicare a Legii micii reforme în justiție și prin modificarea Legii Curții Constituționale, conform recomandărilor Comisiei**. De asemenea, România și-a continuat pregătirile pentru punerea în aplicare a noului cadru legislativ privind dreptul civil și penal, prin **lansarea unei analize a impactului noilor coduri și prin continuarea punerii în aplicare a legislației**. În același timp, România a pregătit, de asemenea, **propuneri de închidere a unor instanțe și parchete neviabile și de realocare a personalului din aceste locații**. În plus, România a pregătit **propuneri de consolidare a recrutării magistraților și a formării inițiale a acestora**” (...) Ca urmare a recomandărilor Comisiei, România a adoptat o lege îmbunătățită de asigurare a funcționării ANI.”

- **Raportul anual al CE din iulie 2011**

„Guvernul român și-a dovedit hotărârea și angajamentul în ceea ce privește **stimularea procesului de reformă**” (...) „România a luat măsuri semnificative în vederea **îmbunătățirii eficienței procedurilor judiciare și a continuat pregătirile pentru intrarea în vigoare a celor patru noi coduri, care reprezintă baza unui act de justiție modern**. Înaintea punerii în aplicare a noilor coduri, **Legea micii reforme în justiție a adus îmbunătățiri în ceea ce privește celeritatea actului de justiție**. De asemenea, România a răspuns prompt al recomandarea Comisiei, adoptând un nou cadru juridic pentru ANI. „

- **Raport intermediar al CE din februarie 2012**

„S-au constatat o serie de evoluții în felul în care România a dat curs **recomandărilor Comisiei**. Noul Cod Civil a intrat în vigoare fără probleme în **octombrie 2011** și se preconizează că în iunie 2012 va intra în vigoare și Codul de procedură civilă. (...) **Noile legi privind reformarea modului de numire a magistraților în cadrul ICCJ și privind răspunderea disciplinară a magistraților au stabilit cadre menite să asigure o mai mare claritate și rigoare**. A fost redactată o amplă strategie națională anticorupție.”